



تفسیر کلمه «فاطمه» چیست+پاسخ امام صادق(ع)

امام صادق(ع) سؤال فرمود: آیا می‌دانید تفسیر کلمه «فاطمه» چیست؟ سپس فرمود: یعنی که شر و بدی در وجود او راهی ندارد و اگر برای همسری این بزرگوار علی نبود تا قیامت کسی همشأن ایشان نمی‌شد.

امام صادق(ع) سؤال فرمود: آیا می‌دانید تفسیر کلمه «فاطمه» چیست؟ سپس فرمود: یعنی که شر و بدی در وجود او راهی ندارد و اگر برای همسری این بزرگوار علی نبود تا قیامت کسی همشأن ایشان نمی‌شد.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، فضایل و کمالات حضرت زهرا(س)، مانند فضایل سایر معصومان است، چون آن حضرت دختر خاتم پیامبران است که برای تولدش رسول خدا چنین بشارت داده شد: «انا اعطیناک الکوثر»، ما برای تو خیر فراوان عطا کردیم، برای درک مقام معنوی و فضایل آن حضرت کافی است که روایات رسیده از پیامبر اکرم(ص) را از خاطر بگذرانیم، فاطمه بهترین زنان دو عالم است، افضل از همه بانوان جهان از مقام عصمت کبری برخوردار بود و از هر حیث نسبت به بانوان جهان برتری و الگوی زنان بعد از خود است، «فاطمه سرور زنان عالم است».

گروه کلام مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات درباره مقام علمی حضرت فاطمه زهرا(س) این چنین می‌نویسد: چنانکه در روایات فراوان آمده است، حضرت زهرا(س) تنها بانویی بود که در شأن همسری امیرمؤمنان(ع) بود و اگر علی(ع) نبود برای زهرا(س) کفوی نبود، این روایت و روایت‌های دیگری که در منابع حدیثی درباره مقام و فضیلت حضرت زهرا آمده، همه نشانگر این است که این بانو فضایل و مقام معنوی و علمی بسیار بالایی داشت.

از نظر علمی در حدّی بود که سایر ائمه در آن درجه قرار داشتند، آن بانو هم‌کفوی غیر از علی نداشت، این حقیقت بیانگر عظمت علمی حضرت زهرا(س) است. از امام صادق(ع) نقل شده که سؤال فرمود: آیا می‌دانید تفسیر کلمه «فاطمه» چیست؟ راوی گوید: خیر! مولایم مرا به تفسیر آن آگاه فرمایید، فرمود: یعنی که شر و بدی در وجود او راهی ندارد و اگر برای همسری این بزرگوار علی نبود تا قیامت کسی همشأن ایشان نمی‌شد.(1)

مقام علمی آن حضرت نیز چونان علی(ع) بعد از پیامبر(ص) سرآمد تمام بشریت است، اگر چه عرصه را به آن حضرت به قدری تنگ نمودند که اندکی پس از پدر مهربانش دنیا را ترک کرد و با پهلوی شکسته به حضور پدرش شتافت.

«الله لقد فطمها الله تبارک و تعالی بالعلم و عن الطمّث بالمیثاق»(2)؛ خداوند آن با نور را از علم مملو ساخت و از ناپاکی‌های زنان در عالم در منع و مبرا کرد.

«به خدا سوگند خداوند متعال آن حضرت را به قدری در علم وسعت و ظرفیت داد که از علم بشری بی‌نیاز نمود و هرگز نیازی به آموختن از دیگران نداشته باشد، زیرا پدرش اولین معلم اسلام است و آخرین پیامبر است که خداوند او را با دین کامل و کتاب آسمانیش به سوی بشریت فرستاد».(3)

هم چنان که علی می‌فرمود: بپرسید از من از هر چیزی که نمی‌دانید و از هر چیزی که می‌خواهید زیرا که در این سینه من علومی انباشته شده که از پیامبر فرا گرفته‌ام و همواره دنبال مردمی هستم که لیاقت داشته باشد تا آن را به آن‌ها بیاموزم، فاطمه نیز از این مقام رفیع علمی برخوردار بود، چون همشأن با علی در تمام فضایل معنوی و علمی بود، اگر ما به خطبه آن حضرت که درباره دفاع از ولایت که در مسجد ایراد فرمود خوب تأمل کنیم، خطبه‌اش را همسنگ خطبه‌های امیرمؤمنان(ع) خواهیم یافت.(4)

مرحوم مجلسی درباره تفسیر حدیث امام باقر(ع) که فرمود: «...فطمها الله بالعلم...»؛ یعنی به سبب کثرت علم از چهل بریده شد و به قدری علم دارد که جهالت هرگز در آن راه ندارد و از آغاز آفرینش برخوردار از علوم ربانی شده(5) بنابراین با توجه به اینکه آن حضرت تنها دختر پیامبر اکرم(ص) بوده است که فرزندانش امامان معصومی چون حسن و حسین هستند که هر یک معدن و مخزن علوم الهی بودند و در حضور آن بانو تعلیم و تربیت دیده بودند.

از طرفی آن بانو تنها همشأن امیرمؤمنان(ع) بود و از هر جهت خصوصاً از جهت علمی و همچنین یازده امام معصوم که وارث علم الهی هستند، فرزندان آن حضرت هستند و تمام آنها به فضائل آن حضرت تصریح کرده‌اند و آن حضرت در تمام فضائل با آن‌ها شریک است(6) و آن‌ها وارث علم فاطمه (س) هستند که مصحف فاطمه به آنها رسید.

*پی‌نوشت‌ها:

1. موسوی، محمدکاظم، فاطمه از مهد تا لحد، نشر آفاق، چاپ چهارم، 1371، ص 65.
2. مجلسی، بحارالانوار، ج 43، ص 14، 15، و رحمانی همدانی، فاطمه الزهرا و بهجة قلب المصطفی، تهران، مرضیه، چاپ دوم، 1372ش، ص 149.
3. موسوی، محمدکاظم، «پیشین»، ص 64.
4. ر.ک: خطابة فدک، عزالدین زنجانی، شرح خطبه حضرت زهرا، مشهد، چاپ اول، ص 40.
5. مجلسی «پیشین» ج 43، ص 65، 101. و ر.ک: رحمانی همدانی، پیشین، ج 43، ص 14.
6. ر.ک: رحمانی همدانی، پیشین، ص 37، 60 و ص 9، 13. (فضائل حضرت زهرا از زبان فرزندان).